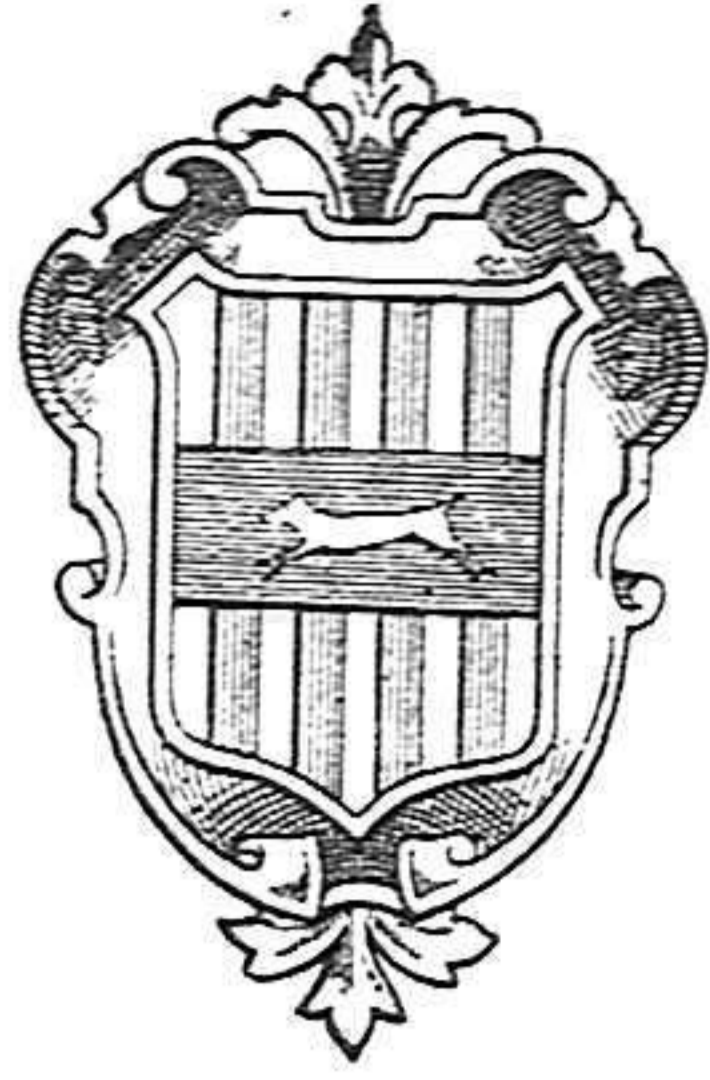

La Veu d'Inca

REDACCIO I ADMINISTRACIO
Murta, 5.--INCA.

Any IV

SETMANARI POPULAR
INCA 19 DE GENER DE 1918

Núm. 159

PAGAMENT A LA BASTRETA
Un trimestre Una pesseta

NOSTROS AMICS DIFUNTS

EL RDO. D. GUILLERMO
PUJADES PBRO.

Ha muerto, y de muerte sensacional por lo trágica e inesperada, el ejemplar sacerdote Rdo. don Guillermo Pujades; muerte que habrán sentido hondamente todos los que le hemos conocido y tratado desde las aulas conciliares hasta el triste momento en que la Parca fiera y desnaturalizada le lanzó desde un andamio al pavimento de la iglesia de monjas Jerónimas, de la que era solícito y celoso Capellán.

La ciudad de Inca debe vestir riguroso luto por tan horrorosa hecatombe, porque don Guillermo Pujades fué siempre su mejor amigo, su más entusiasta compatriota, su más desinteresado consejero y el sacerdote más celoso de su salvación temporal y eterna. La suntuosa Capilla del Sagrado Corazón de Jesús en su parroquia, el Oratorio de Santa Magdalena y muchas otras obras, trabajos y desvelos que sólo los iniques pueden enumerar, recordarán siempre el celo y el nombre del malogrado sacerdote que tanto se desvivió por el engrandecimiento de la Casa del Señor, por el bienestar de sus connaturales y por la salvación de sus almas.

Respectado y querido de sus compañeros de comunidad, sus pareceres eran consejos desinteresados, y con su lenguaje dulce y atrayente conquistábase el aprecio de cuantos con él trataban y dialogaban.

Creemos piadosamente que al cebarse la muerte en el llorado Sacerdote y amigo sobre el frío y duro pavimento de la Iglesia de su cargo, le habrá encontrado en amistad con Dios y con los hombres, y que su alma, purificada en el crisol de las misericordias eternas, habrá volado al cielo para recibir el galardón debido a sus relevantes virtudes y sacerdotales sacrificios.

Descanse en paz el amigo Pujades, después de haber abandonado esta tierra de llantos y aflicciones, y reciba su cristiana

familia, especialmente su desconsolado hermano don Miquel, Pbro. y su sobrina, con quienes vivía el finado, la expresión más sincera de nuestro pésame, mientras elevamos al Altísimo fervorosa plegaria por el eterno descanso del malogrado difunto.

Francisco Torrens, Pbro.

Mossèn Guillerm Pujades

Quant dissapte entrada de fosca es reparatia LA VEU corria pel poble la trista nova que aquest bon amic sacerdot havia caigut dels andamis de la església de Sant Bartomeu i que moria víctima del seu zel pel decor de la casa del Senyor.

Ell era el capellà de les Monges Tancades i feia decorar a costes i despeses seves tota l'església, i com en totes les obres que empenia sempre hi posava el cos i l'ànima, tots els dies pujava damunt les bastiments que no oferien gran perill per estar ben fetes. Acabava de donar a compte 500 pessetes als pintors; i no saben com va esser, ni els mateixos treballadors ho saben precisar, encara que es creu que una de les seves sabates se enganxà amb un estellicó que se desprènia d'un tauló i el va fer tombar per la part de fora de les bastiments. Lo cert és que caigué de l'altura de les gornices dins l'església a on tots els dies celebrava, morint màrtir de sa darrera obra de zel. Deu Nostre Senyor, per quina glòria havia treballat tant, tenia dispost que la mort el trobàs treballant per Ell, per donar-li el premi dels servents feels.

Poc temps després de caigut li administrà el sagrament de l'Extrema-unció el Sr. Ecònom i a les ordes del metge Amengual fou traslladat a casa seva en la llitera de la Creu Roja.

A l'entretant es comentava pel poble la mort de Mossèn Guillerm amb gran trastorn i amb la llagrimeta als ulls de tot-hom, per les circumstàncies de la desgràcia i per ésser el bondadós sacerdot estimat per les seves obres de caritat i de beneficències i el seu caràcter, havent-se fet impossible tenir inímic.

A pesar de haver quedat el seu cos molt desfet el compongueren de tal manera que'l pogueren vestir de celebrant, según costum, i apenes es conexia que tengués cap ferida.

El seu trasportament al Cementeri constituí una gran manifestació de dol. La Congregació del Cor de Jesús, que havia dirigit 30 anys, desde la seva fundació, e-hi assistí amb massa. Lo mateix succeí an els funerals celebrats per la seva ànima, dilluns, que foren concurríssims.

Di nars, la Conferència de Sant Vicens de Paul de Senyors, que fundà i ha dirigit 25 anys, feu celebrar una missa en sufragi de la seva ànima, a la capella de les Monges Franciscanes en quina casa estan instaladas les Conferències.

Dimèrcres, les presidentes de chor de la Congregació del Cor de Jesús, feren celebrar per son estimat Director un'altra missa, a la capella del Sagrat Cor, que il·luminaren tota, acostant-se a combregar juntament amb molts d'altres congregants.

Un altra dia publicarem les notes biogràfiques d'aquest bon sacerdot, quina pèrdua ha dexat un gros buit dins aquesta Parròquia per les moltes coses a que tenia cura.

LA VEU D'INCA, dona afectuós, condol a a son germà sacerdot Mn. Miquel, a ses germanes religioses Sr. Clara, i Sr. Lluïsa, a sa neboda Antònia que vivia amb ell, a Sr. Josepa de Santa Fè, de Granada, també neboda seva, i a tots els seus parents per una pèrdua tant grossa, al mateix temps que adreça oracions per la seva ànima.

MIREIA CATALANA

Mès d'una vegada han estat comparades les traduccions d'alta literatura al dors d'un tapis; certament, però, ens trobem ara en un cas en el qual no se sabria ben bé quina banda és anvers i quina revers. La «Mireia» catalana és ben bé germana bessona de la provença, gairebé repetició d'ella. Moltes coses han contribuït a aquest miracle. La germanor dels dos idiomes, la germanor de l'aspecte físic dels dos països, el culte indeficient de l'escola poètica mallorquina a Mistral, traduït, cantat o estudiat per gairebé totes les figures prominents de la poesia i la crítica baleariques, han tingut la seva part en aquest incomparable performance. Però, sobretot, ne som deutors a un cor quietament i amorosament retentiu, —a la simpatia experimentada, noble vo-

cació poètica que sol esmerçar-se en el cant cri-tià, patriarcal i rural, sobre pretextos folck-lòrics, — i a l'instint primorosíssim d'una mà de fada.

La poetessa de l'isriu de Mallorca, del pla de Mallorca, de les cases «obertes com una mà» i els eternament enyorívols floviols de pastor, ja en un petit llibre, que és un petit encís («Les Illes d'Or») havia traduït raiques alades i flairoses de Mistral. Recordem el sonet adreçat a la senyora Guillaumon d'Antibes, la trista Història de Catelá, la versió sorprenent de «Prega-Deu», que tant captivà a En Maragall. Avui l'Institut de la Llengua Catalana ens dona, no solament una bella següència d'aquella tasca, sinó un veritable coronament de tot el mistralisme en la literatura catalana, d'En Briz als nostres dies. L'obra cabdal del poeta de Maiano, insupeblement nostrada, esdevindrà popularíssima, per la irresistible força de la seva intacta joventesa.

«Aquest poema, fill de l'amor, — diu Mistral parlant de «Mireia» en son llibre «Moun espélido. Memòri e radonte» — féu la seva eclosió tota suau, a pleret a l'alenada del vent llarg, a la calor del sol o a les rauxades del mestral, en el temps que m'esqueia el capteniment del mas, sota el govern de mon pare que, en arribant als vuitanta anys era esduvingut orb. Plaure'm a mi mateix, primerament, i després a alguns amics de ma joventesa tendral... Jo no volia altra cosa, que haviem de pensar en aquells temps d'innocència! N'hi havia prou amb què Arlès, — que era mon horitzó, si fa no fa com Mántua en el de Virgili — reconegués un jorn sa poesia dins la meua. Aquesta era la meua ambició, llunyana...» I el seu projecte era simplicitat: un idil·li entre dos bells minyons d'estament distint, que es desenrotllés a l'atzar...

En aquest ambient i en aquestes circumstàncies nasqué el poema, però la seva suggestió primera havia estat deguda, planament, a l'encís misteriós del nom de «Mireia». Pels que creiem que la inspiració és l'estat d'embriaguesa, de generosa fluència, que determina la virtut secreta d'un mot, sobtadament descoberta i eficient, és característic aquest passatge de Mistral:

«Mireia, aquest nom astruc que porta dins ell la seva poesia, devia ésser fatalment el de la meua donzella. Perquè l'havia, del breç ençà oïr a la casa, però només a casa nostra. La pobre Nanounet, la meua àvia materna, quan volia fer galanies a alguna de ses filles, «Veu's aquí Mireia! solia dir, la bella Mireia, mes amors!» I ma mare, fent plasenteries, «Té, deia, veu's aquí la Mireia, mes amors!»

«Però quan els feia preguntes sobre aquella Mireia, ningú no en sabia altra cosa, una història perduda, de la qual tot just en romania el nom de l'heroïna i un raig de bellesa dins una amorosa boira. N'hi havia prou per aportar sort a un poema...» O gràcia primeral! O santa puresa! Mistral pogué definir son poema dient que era «la flor de sos anys».

Sobre la ingènua, idil·lica i tràgica Mireia provençal no ens hem pas proposat d'insistir en un assaig de crítica, sinó que em volgut senyalar, amb textos autobiogràfics i autocrítics de Mistral la seva qualitat, per a deduir-ne l'intim consorci espiritual del poema amb la seva traductora catalana.

L'ànima de Maria Antonia Salvà coneix, com la de Mistral, la càlida llum d'ombres negres, la remota suggestió acompassada de la cantúria popular, el contacte directe amb la terra pairal, que s'assembla a la mar, per ço com a ulls profans sembla monòtona i és en realitat infinitament matissada. Maria Antonia Salvà sent per naturalesa l'ègloga cristiana. I com Mireia, la seva ànima es plena de transparències, de finor de raça, de pietat i de fe.

Mireia catalana, és una gran festa per la nostra literatura. Es una ombra gentil que entra familiarment — i per a sempre — en la nostra imaginació i en la imaginació dels catalans a venir. Mireia, d'ara endavant, esdevé per a tots nosaltres un de nostres predilectes «day-dreams», una de les fades preservadores de nostre dolçor i nostra pietat, un de nostres prejudicis sentimentals.

Josep CANER

EL COMTE DE MONTCERDA

¿Voleu que hus conti l'història del comte de Montcerdá?

La me contà el sen Xup de Calvià que sia a la santa gloria.

Diuen que el comte vivia a un castell i arraconat dins una cambra, llegia nit i dia un plegamí tot corcat.

Lo que deia el plegamí és lo que l'història calla, mes, si'm voleu creure a mi no està aquí l'argument de la rondalla.

El comte ja mai sortia del castell; deia la gent qu'encara que ell ho volia no poria desde un mal encantament.

La rondalla diu que un dia el comte fè un gran pecat, i'l castell quedà encantat fins que hauria donada hospitalitat.

Quant la fosca s'escampava p'els corredors del castell un infern s'hi desfermava i aixordava l'aborronant marruell.

Renou de cadenes, crits, ais i xiscles i llaments que semblaven de ferits esbaltits pel geni dels sufriments.

Semblava que s'esbucàs amb fracàs el castell i la masia. i'l comte no'n feia cas, llegia sempre, llegia...

I la gent, aborronada, no s'acostava al castell de por que una mala fada renegada no'ls hi fés deixar la pell.

A la porta del castell ha tocat una pastora; la pastora du un anyell i un ramell d'una olor etxisadora.

— ¡Oh, comte de Montcerdá!, frescant el bosc m'he perduda, i vos veng a demanar llit i pa per aquesta nit. L'ajuda

que hem donau, noble senyor, la vos pag amb est anyell que's de ma guarda el millor, i un ramell, tot de flors de bona olor.

— Pastora, si vos sabieu que el castell està encantat no voldrieu que hus das hospitalidad i al bosc vos n'he tornariu.

— Mala llengua de la gent conta que tenu mal cor, i ara veig ben clar que ment; no compte, l'encantament no'm fa por.

— ¡Endavant!

El castell no està encantat; hei estava fins i tant donàs hospitalitat, i vos heu romput l'encant.

Encara no ho havia dit el comte, quant va fé un trò que'l va deixà estemordit i a la nit al castell no hi sortí pò.

— Ho vull, Rosa; (era el nom de la pastora), vull que tu sies ma esposa ara que'l meu cor ja gosa d'una pau que ha temps que anyora.

I diuen que se casaren en bell temps de primavera, i passaren no sé quants d'anys fins qu'anaren tot dos a veure Sant Pere.

LLUIS OBRADOR BILLÓN.

El Bisbe electe de Tenerife

El Magnífic Ajuntament d'Inca, a proposta del regidor D. Miquel Amengual, ha acordat declarar Fill Il·lustre d'Inca el Il·lm. Sr. D. Gabriel Llompart i posar el seu nom a un carrer important de la població.

*

Copiam del Bolletí Oficial Eclesiàstic les

Noves d'Inca

S'és renovada la mitat de la Junta Directiva del Círcol d'Obrers Catòlics, quedant constituïda amb aquesta forma:

President: D. Juan Pieras.—Vice-President: D. Miquel Esteva.—Bibliotecari: D. Antoni Socias.—Tesorer: D. Miquel Puja-des.—Vice-Tesorer: D. Marià Aguiló.—Vocal: D. Bartomeu Nicolau, D. Pere M. Bal le, D. Josep Gonzales, i D. Bartomeu Tortella.—Secretari: D. Miquel Rayó.—Vice-Secretari: D. Jaume Estrany.

Ahir es va fer una crida d'orde del Sr. Governador i del Sr. Bal'le, ordenant que tots els qui tenguen subsistències de grans, farines, llegums, patates, olis i carbó, vagin a cercar una fulla a la Sala, que deurán omplir.

Els qui no ho facin fins dia 25 d'aquest mes, i focin trobats amb existències de falsos aliments, aquests, es consideraran come contrabàndol.

Per segona vegada hem vista la representació del melodrama pastoril que ha donat la Congregació Mariana causar-nos una impressió boníssima.

La preparació d'aquesta obra suposa llargs mesos de treballs damunt infants que no tenen cap classe de formació artística; i per cert que no se pot demanar més d'ells tant per la part del cant com per la declamació. Están d'enhonabona Mn Josep Aguiló, director de la música i el Germà Dirèctor del Col·legi del Sagrat Cor per la direcció escènica i declamativa.

La concurrència era nombrosa i quedà satisfeta com e-hu manifestà en sos aplausos i elogis que feia de l'acte.

*

Anit donen an el teatre principal, per un estol de damiseles de la bona societat incuera, una funció dramàtica en benefici dels pobres d'Inca. Posaran en escena *Quince dias de Reinado*.

*

Demà diumenge, en el Círcol d'Obrers Catòlics, posen en escena un drama que ha d'agradar molt. Se titula *Com les olives* i té una finalitat ben moralitzadora per posar de manifest les desgràcies que causa el joc.

Dijous, festividat de Sant Antoni, es verificà en el carré Major la benedició dels animals. No hi va haver molt de truí, a pesa que moltes fàbriques no treballaren, amb motiu de la diada.

Dimecres es fé el mercat d'Inca per donar lloc a la benedició del bestia el dia de San Antoni, resultant un mercat ben magret.

Un membre de la Junta de la «Propagadora Balear» ens ha manifestat que es possible que dins breu temps es vegin precisats a tancar la fàbrica de gas, com ja han hagut de fer a Soller i a moltes fàbriques de grans capitals d'Espanya per falta de carbó. La Propagadora, juntament en la fàbrica de Ciutat, tenen de l'Agost ensà bestreta una grossa cantidat per l'import d'una remesa de carbó d'Astúrias, que encara no és venguda ni saben quant vendrà.

Els qui mos servim d'aquest fluït ja podem veure com mos engi yam.

S'és encarregat del Jutjat del partit el Jutge propietari D. Marià de Càceres Gonzalez, que, com ja diguerem, és cunyat del Registrador en quina família està alojat. Sia benvengut, entre nosaltres.

El Guardia Municipal D. Juan Rubert fé en son poder un rellotge de butxca que li va ésser entregat per un atlot que'l trobà el dia de Sant Antoni.

El que doni les senyes del rellotge se li serà en regat.

Preus de nostro Mercat

Bessó	a	63'00	el qui ta
Blat	a	25'50	la cortera
Xexa	a	26'00	id.
Sivada	a	13'50	id.
Id. forastera	a	00'00	id.
Ordi	a	17'00	id.
id. foraster	a	00'00	id.
Faves pera cuinar	a	26'00	id.
id. per bestia	a	25'00	id.
Blat de les Indies	a	27'00	id.
Monjetes de confit	a	45'00	id.
Id. Blanques	a	44'00	id.
Sitrons	a	34'00	id.
Fa ols	a	00'00	id.
Garroves	a	8'50	el quintà

LA PROPAGADORA BALEAR DE ALUMBRADO

A tenor de lo prevenido en el artículo decimo sexto de los Estatutos, el Consejo de Administración de esta sociedad, ha acordado celebrar la junta General Ordinaria el dia 31 de los corrientes a las 16, en su domicilio social en Inca, lo que se hace público para conocimiento de los señores accionistas, quienes para concurrir, han de haber depositado sus acciones en la caja social con veinte y cuatro horas de anticipación.

Inca 8 Enero de 1918.—El Presidente, Joaquin Gelabert — El Vocal-Secretario, Esteban Ribas.

Cobres Venals

EN AQUESTA ADMINISTRACIÓ
INCA, MURTA, 5.

MES DE MARIA CASOLÁ Compost damunt un que n'ordenà un Pare de la companyia de Jesús per M. Durán=40 cts.

DEVOCIONARI LITÚRGIC, arreglat pel Rnt. D. Juan Quetglas i altres clergues—Encuadernat una peseta, en rústica 65 cts.

IN HOC SIGNO VINCES, Poemet Constantinià per D. Andreu Caimari, Seminarista.—Ptes. 1'50

CANÇÓ D'AHIR per D. Miquel Ferrà. (Publicacions de «La Revista» n.º 10) Una peseta.

APLEC d'Himnes i Poesies del Puig d'Inca, del Santuari de Santa Magdalena i de la Creu de La Minyó, de distins autors, dotze composicions.—15 cts.

EJERCICIO DEVOTO para hacer la Hora Santa—10 cts.

ALMA EN VERSO por D. Santiago Vilella Crespo—2 pesetas.

DE LO QUE VI EN LA RUTA por D. José M.ª Tous y Maroto—2 pesetas.

DIAMANTONS replagats a l'agre de la Pàgesia—Aplec I—(Es una fulla feta en forma de romans) 5 cts.

ESTAMPES de la Puríssima, de la Dolorosa, dels Cors de Jesús i Maria amb la coroneta d'or, i de la Sagrada Família—A 6 ptes el millar.

SANTS EVANGELIS traduïts en romans popular per D. Bartomeu Ferrà—30 cts.

CAMPERES. Poesies per D. Pere d'A. Mulet Una peseta.

FLOR DE CART. Contarella (1891-1999) per Mn. Salvador Galmés i Sanxo—Ptes. 1'50.

PREPARACION para ingreso en la 2.ª Enseñanza. Nociones de Geografía sobre el Mapa por D. Juan Grau y Pujol—Nociones generales de conocimientos útiles por D. Pedro Riber—50 cts.

Are que som en temps

BLOCS DEL COR DE JESÚS en Castellá procedents de Bilbao.

BLOCS DEL COR DE JESÚS en català del «Foment de la Pietat Catalana.»

Calendari—Bloc català.

¿TENEIS SABAÑONES, SEDAS O PENELLONS?
usad el

Grañol Grau

que es el remedio poderoso para Curar dicha enfermedad.

Se vende en todas las farmacias

Depósito general: Grau Farmacéutico—Plaza Mayor 21 y 22. INCA, (Mallorca), y en Palma, Centro Farmacéutico.

CLASSES DE PREPARACIÓ

pel

MAGISTERI

Informes: An aquesta Llibreria.

Tip. M. Durán.—Inca.